

AZ ÚJKOR

a Magyarországi Szálloda, Vendéglő és Kávéipari Szemle a pincérek társadalmi, gazdasági és szakterekei képviselő szaklap

Szerkesztőség és

kiadóhivatal: Dohány-utca 84. III. em.

Felölts szerkesztő:
FARKAS JÁNOS.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési díjak:

Égész evre 6 K. Fél evre 3 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Menekülés a leleplezések elől.

Mult hó 26-án nyilvános gyűlést rendezett a szövetség vezetősége a bérjavítás ügyében.

A gyűlés össze csődítette valahol egy kontár volt. Azonban megjelentek az intelligens pincérek képviselői is. Minthogy a vezetőség lelkét éveken keresztül tétlenségük véget nagy felelősség terheli a tárgysorozat sablonos elolvasása után összepakoltak és menekülni igyekeztek. Azonban az ellenzék óvat emelt mivel a kávéházi pincéreknek kevesebb hetibért állapított meg holott kosztjuk sincs mint az éttermieknek. Balla elnök nem mert vitába bocsátkozni és hogy megtudjon menekülni: rendőrökkel vitette ki az ellenzéki vezetőket.

Revier és százalék.

A magyarországi pincérek erkölcsi bázisa megreformálásának majdnem félszázados küzdelme újult fel megint nagy erővel.

A sokféle elhibázott szervezkedési irányzatok végre teljesen megértették az erkölcsi alap gyökeres megváltoztatásának eszméjét.

A megszámlálhatatlan mozgalmak, reform törekvések sikertelensége mind abban lelték magyarazatukat, hogy nem küzdöttek, nem harcoltak, nem törtek egyenesen a borraló és ez egy főpincér rendszer ellen.

Ez a két erkölcstelen intézmény volt mindezideig gátlója a szilárd egzisztencia és a morális társadalmi helyzet megteremtésének. Az egyik a borraló és a másik az egy főpincéri rendszer, úgy össze vannak kovácsolva bűnben és szennyben egyaránt, hogy a pincérek társadalmi

helyzetének megváltozása életkörülményeinek biztosabb alapokra fektetése csak ezen két intézmény, illetve jövedelmi forrás eltörlése, megszüntetése után lesz lehetséges.

Az egy főpincér rendszer semmivel sem indokolható létezése a maga illegitím, jogtalan és tisztességtelen jövedelmi forrásával az egész pincértársadalmat úgy összességében, mint egyénileg a „de classirt” társadalmi osztály körébe helyezte.

Pedig hát mit vétettek azok a robotos vendéglői és kávéházi fel szolgálók és éthordók, akik lelkük kiszakadásáig, nyelvük kilógásáig, inaik rogyásáig, emberi erő mértékéyel nem mérhető 16—18 órai munkaidő után vándorozniak haza, vagy a legtöbb egy csapszékbe, hogy itt, vagy ott a reájuk röt üzleti felelősség miatt és saját anyagilag eredménytelen munkájuk feletti elkese redésüket italba, vagy a párnák közé fojtsa.

Mit vétettek ezek a robotos munkások? Mit vétettek ezek akár a társadalom, akár a munkaadók ellen? ... Semmit! Ők csak áldozatai annak a lelketlen szivtelen rendszernek, amelyei kávéaink, vendéglőseink a saját kényelmük biztosítása és felelősségük áruházása érdekében tartanak fenn.

Semmi más nem tartja fenn az egy főpincér rendszert, mint a munkaadók kényelem szeretete.

Diitalanul üzletvezetőt, részesedést nélküli üzletársat tartanak fenn a főpincérben a fogyasztóközönség rovására, zsebének kárára, a szakavatott képzett pincérek érvényesülésének hátrányára, meggátlására.

Ismeretes az a körülmény, hogy munkaadóink (tisztelet a kivételeknek), a legtöbbje csak azt a pénzt nézi, amit övadéku kap és azt a „jánost”, aki az ő feltételeit elfogadja. Az is igaz azonban, hogy az ilyen főnök rendszerint *törököt fogott*, aki viszi ötét, mert az ilyen ember

nem nézi az üzletet másnak, mint letarolható mezőnek, ahol egy pár hónap alatt, esetleg egy-két hét alatt *kivágja a zsákot*, kárára a vendégeknek, a főnöknek és a többi robotos munkát végző alkalmazot-taknak.

Nem hihető, hogy főnökeink azon rétege (pedig ezek vannak többségben), kik nem rablőhadjárata rendezték be üzleteiket, no lennének hivei a revier rendszernek.

Nem hihető, hogy mindazok a főpincérek, akik a pincérhivatást nagyra becsülik és azt salakmentestől akarják látni, ne fogadnák ezt a rendszert örömteljesen.

Hiszen nem arról van szó, hogy ne legyen fizetőpincér, sőt éppen azt akarjuk elérni, hogy minden pincér egyszersmind fizetőpincér is legyen.

Természetes, hogy a revier rendszerrel kapcsolatban sok más mellék kérdés is megoldásra vár. Ilyen a tanonciuk és a pincérleányok helyzetének illetve alkalmaztatásuknak kérdése.

A tanonciuk rendszeres szerződése és ellátásuk biztosítása régi megérett követelés. A pincérleányok alkalmazásával szemben pedig azon az állásponton vagyunk, hogy ezek a *háború után csak mint tanonciok alkalmazhatók.*

A pincér fő jövedelmi forrásának a százalék rendszernek a behozatala a főnöknek és munkásnak egyaránt fontos érdekének megvilágítását, ismeretetését jelen cikkünk folytatásában fogják szaktársaink meg-találni.

Most még csak annyit, hogy a reveu rendszernek mint programnak célul tűzése, ennek a program-pontnak megvalósítása nélkül nincs egyszéges mozgalom, nem lehet egyszéges egyesületi élet, nem fejlődhet ki tisztességes szakipari foglalkozás.

Margó.

A hienák hajnala.

Béke idejében is hire járt a budapesti ügynökök kiszipolyázó hienaságuknak. A háború negyedik évében azonban ez még jobban felütötte fejét.

Amint hírlik és szeretnénk legalább egyet elcsipni belőlük, most öt-hatszáz koronát is elkérnek egy-egy főpincéri állásért. Csodáljuk, hogy nem akad főpincér, aki feljelenené az ily ügynök hienát.

A vendéglősök és kávéosk önálló sörgyárat alapítanak.

Harc a sörgyárak ellen. A magyarországi különösen a budapesti sörgyárak egy idő óta nagyon elbasáskodtak hitvány portékáikkal, ami ellen általában a panasz. Amint hírlik, a vendéglősök most azon fáradoznak, hogy egy önálló sörgyárat alapítsanak a kávéoskkal köröltve.

A pincérség elárulása és kinulázása az iparból.

Sohasem hitt felfogással találkozunk a most indított mozgalomban.

A pincérség között lézengő idegen szakmában tartózkodó egyének, Balla Mihály a betegpénztár látogató tisztviselője és Boór Jenő az utcasepők alkalmazottja, mint akik soha sem voltak és ma sem feügáris pincérek, mindenáron a pincérek teje felé szervezik a pincérlányokat.

Bármennyire is bizonyítjuk, hogy ez veszedelmes a pincérségre nézve, ok ezzel nem törődnek. Ha majd haza jönnek a harctéren küzdő pincérek, látni fogják az iparból való teljes kinulázásukat csak azért, mert Boórnak hozzátartozója is pincérnöködik.

Boór és Balla csak akkor tudtak nagy képüsdit játszani, míg volt a valamikori 70-ezer koronás egyesület maradványaiból, de mikor ez elfogyott, mindjárt megszűnt a tudományuk és albréletbe vitték ide-oda az egyesületet, míg végre megszánták őket mind hajléktalanokat. Ennyire vitték az egyesületet, most végül ugylátszik már a pincérséget akarják koldusbotra juttatni.

Bujkálás a választás elől.

Az országos pincérszövetségben már éveken keresztül nem volt választás. A jelenlegi vezetők semmiképpen sem akarják megtartani, holott már az előjáróság is felhívta őket erre.

Hármas szakgyűlés a szövetségben.

Mult hó 3-án hármas szakgyűlés örvendetes formába kezdte ismét hozni a végtelenül elhanyagolt szövetséget, csak ismét a vezetőség felületes tudatlanságának köszönhető, hogy az ellenzék kénytelen volt a benyújtott bérjavaslatukat megtámadni amit a tagok általánosan helyeslettek is.

Sághi István beszélt délelőtt folyamán és szemérettetve a vezetőségnek, hogy milyen felületesen csinálták meg a javaslatot, mely csak arra alkalmas, hogy egy csufos kudarc után ismét elvegye a pincérség kedvét a szervezkedéstől, mert előreláthatólag a jelen érvelés és vezetőséggel azt nem lehet keresztül vinni.

Délután Gregoris István mutatott rá a vezetőség hibájára mert hirtelenkedett a javaslatl és azt ideje előtt elárulták és ezáltal, akinek nem tetszik, be sem iratkozik az egyletbe, a kávéosk pedig talán előbb lesznek készek az ellenakcióval, mint a szövetség vezetői. Végül sajnálkozását fejezi ki a felett, hogy az egyletbe felvesznek minden trogert pincértaagnak, ami rontja az egylet tekintélyét.

Kugler János tüzes frázisokkal kelt a javaslat és a pincérlányok védelmére. De kérdezzük tőle, melyik szocialista szakma vesz fel szakképzetlen elemeket a szakmunkások és munkásnők sorába?

Az esti ülésen Dományek Pál lett volna az első felszólaló, de Balla Mihály elnök a szólásszabadság nemzetközi világbajnoka, megvonta tőle a szót. Szóval ami vizet prédikáló papuk bort iszik. Hogy leránták a leplet csak a szólásszabadság legdurvább megsértésével akadályozta meg. Nem engedte az igazat megmondani. Ugy látszik Balla is csak azért veri nagy vörös téglával a mellét, hogy ne kelljen pincérskedni, mint Boór barátja, mert ez a cinikus eljárása homlokegyenest ellenkezik egy igazi szocialdemokrata felfogásával. De Balla ezenkívül is olyan undorító részrehajlással elnököl, hogy ilyet még a cséritelepen sem látunk. Utána Gregoris István szólaít fel. Súlyos szemrehányással illette a vezetőséget a lanyha agitáció végett, mert kevesen voltak jelen. Rámutatott arra, hogy a pincér nöket nem lehet szervezni és nincs is értelme. Kérdi, mi fog velök történni, ha a harctéren küzdök hazatérnek. Ezek bizony nem fogják túrni régi szakmájukban való mellözésüket és ha így fog állni a helyzet, akciót fognak indítani, hogy kenyérhez jussanak a pincérek.

HIREK

A pozsonyi pincérek Az Ujkor mellett. Pozsonyból jelentik, az ottani pincérek általánosan helyeslik Az Ujkor akcióját, sőt még azok is, kik a szövetséghez tartoznak, mert amint hírlik, teljesen elégedetlenség a budapesti központi vezetőséggel.

A husz éveik rabja. Amint értesültünk Guttman Dezsőt az Akadémia kávéház új tulajdonosát beszállították a Lipótmezei ideggyógyintézetbe. Guttman Dezső husz éveken keresztül volt a Venezia kávéház főpincére budapesten és ott gyötörte össze idegeit.

A munkáltatói humanusság. Nem egyedül álló eset munkáltatóinknál, hogy személyzetükkel a legelkeserítőbb módon bánunk el. A belvárosi kávéos itt budapesten kitette egy régi alkalmazottját minden ok nélkül és még csak azt sem volt hajlandó megmondani, hogy vajjon miért, hanem egyszerűen kifizette, mint egy kisegítőt szoktak. Ilyen a munkáltatói humanusság és még ok zengenek tisztességes eljárásról.

Csak az fizesse előre a szövetség című lapot, aki akarja. Igen sokan érdeklődtek az iránt nálunk, hogy vajjon kénytelenek-e a szövetség című lapot is előfizetni, amelyt nem szivesen olvasnak, mert nincs bent semmi, ami egy pincérszaklapban kellene lenni. Erre vonatkozólag kijelentjük, hogy csak az fizesse elő, aki akarja.

A gorma szállodás és a főpincére. Már több panasz hallatszott a budapesti Savoy szállodásra, aki nem főnökhöz illő módon bánik személyzetével.

Legutóbb egyik főpincérjével kezdett hepciáskodni, amiért felmondott a főpincér, de Hersch ur az említett szálloda tulajdonosa, hogy megbosszulja magát azonnal leváltotta holott még sok pénze volt a vendégek között. Ezért a főpincér fogta magát és beperelte volt főnökét és amint tudjuk, igen pikkáns] dolgok, fognak a bíróság elé kerülni ebből a szállodából, ahol is a valamikori veres macskás vendéglős urat majd felelősségre vonják.

A sztrájkba léptek pincérek. Tátralommonca a Palota-szállodában sztrájkba léptek a pincérek, mert az ottani Szűcs igazgató nagyon kezdet okoskodni, sőt még csendöröket is igénybe vett. Pestről hozattak sztrájköröket, akik azonban szintén eljöttek onnét.

Kítették Weisz Danit az egylet körvetítőjéből. Azt hisszük minden pincér csak örülni fog neki, hogy a sokat emlegetett Weisz Dánielt a szövetség volt zugügynökét kítették onnét. Rövidesen ismét csomó panasz gyülemllett össze'ellene többek között a Mátyas király kávéházból is, amit most már mellözünk.

Losoncon a Király kávéházat eladták. Losoncról jelentik, az ottani Király kávéházat megvette Szűs Gyula, Szűs Miksa testvére százezer koronáért.

Zene a vendéglőkben. A háborus évek pusztításai között szerepel ez is: kihalt a sok kedves kis vendéglő muzsikája:

A legkisebb vidéki helyiségekbe is elvitt a zenekulturát egy-egy Sternberg-féle zenélő automata, amely kedves zongorahangjával igazi vonzó ereje volt a helynek, ahol szállítva volt.

Most aktuálisnak tartjuk, hogy régi jó idők eme pompás muzsika-szerszámjai ismét hódító utjukra induljanak, mert olyan gyönyörű új fajta zenélő automaták készültek STERNBERG császári és királyi udvari hangszergyárában, amelyek mellők arra, hogy lelket üdítő kellemes hangkülönnyiséggel meg szerte széles hazánkba a béke boldogabb napjait.

Félfőrái sztrájk volt a Pesti Vigadóban. A saját szakmájukra büszke és önértékes pincérek megcsufítva érezték magukat attól, hogy az ottani kávésné öngyámsága holmi olcsó munkás pincérlányokkal akart megpróbálkozni amibe azonban az ottani igazi pincérek nem mentek bele. A szolidaritás legszebb példájáról és pincéri mivoltukról tettek tanúságot akkor amidőn testvériesen összetartottak és kényszerítették öngyámságát, hogy volt szabályait ismét a mosogató dézsához állítsa. Nem sokára úgyis kiséprözzük őket, valahol egy van.

Eladták a Gambirinus-éttermet. Budapest a Gambirinus-éttermet megvette a Részvényserfőzde négy százötven ezer koronáért. Amint hírlik, a volt tulajdonosa Oláh Gyárfás, aki ezelőtt pár éve még szegény ember volt most mint egy — a sok cukros vízen, amivel pancsolta itálait — dúsgazdag ember vonul nyugolomba.

A Szövetséges hazugságai. A Szövetség című lap legutóbbi számban valaki azt a merész valótárságot állította, hogy mult évben Az Ujkor a kávéosk által megállapított munkabér mellett foglalt állást. Ezzel a hazugsággal szemben megállapítjuk, hogy mi annak idején még a Szövetség által megállapított összeget is keveseltük és épen ezért azt ajánlottuk, hogy a munkabér maradjon inkább szabad egyezkedés tárgya, mert ilyen módon a pincérek addig is 30-35 koronára vitték fel így a hetibéruket. Aki ebben esetleg kételkedne annak igen szívesen rendelkezésére bocsátja azon számot, ahol ez a kérdés tárgyalva volt.

Vakmerő támadás az utcán. Mult hó harmadikán, amikor az ellenzék pincérek lejöttek a szövetség helyiségéből, ahol a szakgyűlés volt, egy vakmerő bandita utána sompolygott és megtámadta őket. Az ellenzékiek természetesen kiérdemelt leckeében részesítették és átadták a rendőrnök.

Az ilyen közveszélyes elemekre büszke lehet a fenti vezetőség, mint a világot megváltó szervezett munkásra.

Dul az irigység. Amikor még gyengében állt Az Ujkor, akkor mőgunnyal szeretett volna neki ártani a szövetség firkása, most azonban, hogy egy kisre lábra kapott ezen új lapunk, mindenféle intrikákkal dolgozik ellene, de természetesen csupa irigységből.

Az Orient sora. Már régebben rebesztetik és most valóra is vált, hogy az Orient kávéházat megvette egy részvénytársaság és egy nagy mulatót szándékoznak helyébe létesíteni.

Az Ottani Lajos-társaság már is átköltöztött az Árpád kávéházba.

Halálozások. Mirt Dezső pincér Mirth András budapesti vendéglős fia a harcérten szerzett betegségében meghalt. Jámbó néven ismert pincér kartársunk, akit az utóbbi időben betegség nyomasztotta, összeesett az utcán és meghalt. Az elhunyt igen jeles tagja volt a pincéri karnak. Kovács E. M. fővárosi vendéglős hosszú betegeskedése utáni elhunyt.

Holebach Fülöp tüdővészben elhunyt.

Változások. Gaál József éthordó és Kenl János főpincér a vasuti restibe léptek be Királyházán. Matesz József fizető az állatker i étterembe. Totsche Bertalan fizető a Deli étterembe Budapest. Hajdu József v. főpincér Budapest a Nippon kávéházat vette meg. Palfy Endre átvette az Aradi resti főpincéri állását és Rácz Józsefet vette maga mellé fizetőnek. Horváth Géza fizető a Nyugati pályaudvarra lépett be Budapest.

Eljegyzés. Totsche Bertalan fizető pincér eljegyezte Wodák Lajos Deli étterem tulajdonosának Gizi kisasszonyka nevelt leányát.

Törített asztal. Ez a címe annak a kiállításnak, amely a napokban nyílt meg a Városligeti-Fasorban. A kiállítást Glück Frigyes fővárosi bizottsági tag, a „Pannonia” szálloda tulajdonosa rendezte, antik és modern asztal készletekből, amelyhez a legelőkelőbb uri családok jérultak értékes tárgyakkal. Belépő díj 3 korona, a mit hadi jótékony célra fordítanak. A kiállítás meglátogatására, melyben vendéglősiipari szempontból is sokvaz értekes és tanulságos látnivaló, Palkovics Ede elnök körlevélben hívta fel ipartárs, latunk tagjait.

Ingyenes tanfolyamok munkások részére. A „Budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár” összes rendelőintézeteti sebészeti osztályain I. évi április hó 1-től kezdve hat hétig tartó elméleti és gyakorlati tanfolyamokat tart a pénztári tagoknak az első segélynyújtásban és sebkezelésben kioktatása céljából. Az előadásokat naponként 11—1, részben a délutáni órákban tartják, és azokra a pénztár tagjai

2—3 alkalmazottukat jelenthetik be, akiket a főorvosi hivatal oszt be több csoportba. Jelentkezések a Pénztár főorvosi hivatalához intézendők (VIII., Köztemető-ut 19/b. I. emelet 41. sz.) Alkalmazottainknak a tanfolyamon részvétele emienni érdeke iparunknak is, mert ha üzemeinkben oly alkalmazottak vannak, kik a sebkezeléshez és első segélynyújtáshoz értenek. ezáltal nemcsak sok kellemetlenség kerülhető el, hanem a kezelés tartama, a munkaképesség időtartama és a baleseti kvóta is nagymértékben csökkenthető.

A szállodai és vendéglői alkalmazottak átlagos bérosztálya megállapítása ügyében a „Budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár” átiratot intézett a „Budapesti szállodások, vendéglősök és kormárosok ipartársulata”-hoz azzal, hogy az igazgatóság által is már megállapított bérosztályok változatlanul érvényben maradnak 1918. december 31-dikéig, és hogy e megállapodások csak a változó keresetű alkalmazottakra terjednek ki, míg a fix fizetésű alkalmazottak tényleges javadalmazásuk szerint jelentendők be. A konyhai alkalmazottak — az átirat értelmében — nem tartoznak a megállapodás keretébe és megállapított fizetésük és ellátásuk egyenértékének alapján soroztatnak a megfelelő bérosztályba.

Egy érdekes döntés. Amint értesültünk egy szállodai alkalmazott a neki kiszolgáltatott vacsorára azt mondta: egész nap dolgoztatják az embert s vacsorára csontot adnak ami kutyának való kihasználják az embert és azzal fenyegetődzött, hogy újságba teszi a dolgot. Főnöke ezekért elbocsátotta ő pedig ok nélküli elbocsátásért beperelte főnökét. A kuria miután meggyőződött arról, hogy az alkalmazott igazat mondott szintén nem talált igazi okot az elbocsátására.

Szerkesztő-kiadó: GREGORITS ISTVÁN.

Grosz Ödön és Albert
 az ország legnagyobb szállodai és kávéházi úgynökségi irodája.
 Financiroz minden üzletet.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 22. szám.
 Telefon 24—32 és 86—40.
 :: Interurban 19—73. ::

Pozsonyi patkó
 vidékre szállítva a 50 fillér helyben 48 fillér. Megrendelhető
SZIGETVÁRY ÉS TÁRSA
 finom cukrász sütődjében
 BUDAPEST, VII., ALMÁSSY-TÉR 2. SZ.

